

Informacja prasowa

18 lipca 2017 Zespół Ekspertów Prawnych przy Fundacji im. Stefana Batorego przesłał na ręce Marszałka Sejmu i parlamentarzystów opinię prawną dotyczącą poselskiego projektu ustawy o Sądzie Najwyższym (druk sejmowy nr 1727). W opinii członkowie Zespołu stwierdzają:

1. Projekt jest sprzeczny z konstytucyjnym nakazem działania na rzecz dobra wspólnego, podważa także stabilność państwa oraz bezpieczeństwo jego obywateli.

2. Istotne wątpliwości ustrojowe budzi zakres kompetencji Ministra Sprawiedliwości, który jako organ pozakonstytucyjny zyskuje szereg kompetencji wykraczających dalece poza przewidziany w ramach trójpodziału władzy zakres kompetencji organu władzy wykonawczej.

3. Projekt jest sprzeczny z podstawowymi zasadami państwa prawnego zawartymi w Konstytucji RP, a także standardami ustrojowymi współczesnych państw demokratycznych. Regulacja przenosząca w stan spoczynku wszystkich sędziów Sądu Najwyższego, z wyjątkiem sędziów wskazanych przez Ministra Sprawiedliwości (art. 87 Projektu), uprawnijająca Ministra Sprawiedliwości do wyznaczenia nowych sędziów Sądu Najwyższego (art. 92 §2 Projektu), a także regulacje wyznaczające nowy system odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów i innych zawodów prawniczych, są sprzeczne z istotą następujących konstytucyjnych zasad prawa:

- zasady demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP),
- zasady podziału i równoważenia władz (art. 10 Konstytucji RP),
- zasady niezależności sądów i niezawisłości sędziów (art. 173 i art. 178 ust. 1 Konstytucji RP),
- zasady nieusuwalności sędziów (art. 180 ust. 1 Konstytucji RP).

4. Zawarte w projekcie regulacje nie tylko stanowią naruszenie podstawowych standardów konstytucyjnych, ale są próbą ich trwałego zniesienia i likwidacji, co jest szczególnie widoczne, w połączeniu z przyjętymi przez parlament 12 lipca br. nowelizacjami ustaw o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz o Prawie o ustroju sądów powszechnych, a także przyjętymi w tej kadencji Sejmu i obowiązującymi już zmianami dotyczącymi prokuratury oraz organów ścigania. Ich konsekwencją będzie podporządkowanie organów wymiaru sprawiedliwości oraz Krajowej Rady Sądownictwa, mającej stać na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów (art. 186 ust. 1 Konstytucji RP), bieżącej większości politycznej oraz wyłonionemu przez nią Ministrowi Sprawiedliwości, co jest jednoznacznie sprzeczne z podstawowymi standardami ustroju demokratycznego.

5. Projekt prowadzi do naruszenia istoty konstytucyjnego prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Zgodnie z Konstytucją RP każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. Po wejściu w życie Projektu Sąd Najwyższy nie będzie w stanie zagwarantować spełnienia powyższych przesłanek przez system wymiaru sprawiedliwości.

6. Przewidziane w Projekcie przeniesienie wszystkich sędziów Sądu Najwyższego w stan spoczynku i powołanie nowych sędziów na wyłączny wniosek Ministra Sprawiedliwości (art. 87 – 89 Projektu), a także wygaszenie stosunków pracy wszystkich pracowników Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego oraz Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego (art. 90 Projektu), rodzą istotne ryzyko dla procesu oceny ważności wyborów parlamentarnych i zachowania w nich standardów demokratycznych. Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 101 ust. 1 Konstytucji RP, stwierdza ważność wyborów do Sejmu RP i Senatu RP. Po wejściu w życie Projektu może okazać się, że ważność kolejnych wyborów parlamentarnych będą stwierdzać sędziowie Sądu Najwyższego wyznaczeni na to stanowisko przez Ministra Sprawiedliwości, którzy będą dodatkowo pozbawieni zaplecza merytorycznego i administracyjnego pozwalającego zachować ciągłość pamięci instytucjonalnej Sądu Najwyższego.

Pełen tekst opinii: http://bit.ly/Batory_SądNajwyższy

Więcej informacji: dr Tomasz Zalasinski — e-mail: tomasz.zalasinski@gmail.com tel. 607 780 618

Zespół Ekspertów Prawnych:

Łukasz Bojarski — prezes zarządu Instytutu Prawa i Społeczeństwa INPRIS

Jacek Czaja — prezes zarządu Towarzystwa Prawniczego

dr Piotr Kładoczny — docent na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, członek Zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka

dr hab. Marcin Matczak — profesor w Katedrze Filozofii Prawa i Nauki o Państwie Uniwersytetu Warszawskiego, partner w Kancelarii Domański Zakrzewski Palinka sp.k.

dr hab. Tomasz Pietrzykowski — profesor w Katedrze Teorii i Filozofii Prawa Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

dr hab. Piotr Radziewicz — adiunkt w Instytucie Nauk Prawnych PAN

dr Anna Śledzińska-Simon — adiunkt na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii, Katedra Prawa Konstytucyjnego Uniwersytetu Wrocławskiego

dr Tomasz Zalasinski — radca prawny, Kancelaria Domański, Zakrzewski, Palinka sp.k.

prof. zw. dr hab. Fryderyk Zoll — profesor prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu w Osnabrück

Zespół Ekspertów Prawnych przy Fundacji im. Stefana Batorego zajmuje się oceną przygotowywanych przez rząd i parlament zmian prawnych dotyczących ustroju państwa oraz miejsca instytucji publicznych i obywatelskich w systemie prawa. Członkowie Zespołu prowadzą monitoring projektów aktów prawnych, analizując je przede wszystkim pod kątem zgodności wprowadzanych rozwiązań z Konstytucją RP, normami międzynarodowymi i demokratycznymi standardami państwa prawa. Oceniają też stopień ingerencji przepisów w prawa człowieka i obywatela oraz kierunek zmian ustrojowych, jaki wytycza stanowione prawo.